

Megjelen

minden vasárnap. Előfizetés ára egy évre 6 frt. fél évre 3 frt. három hónapra 1 frt. 50 kr. Szerkesztő és kiadóhivatal a pozsonyi utczán Csanak-házban.

HORTOBÁGY.

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALMU HETILAP.

Hirdetésár

Négyhatalos peti szöveg egyszeri hirdetésnél 5 kr. háromszorinál 4 kr. többszörinél vagy nagy terjedelmű hirdetésnél arányosan. Egyes szám ára 15 kr.

smét egy lelkes honpolgár, egy — a közérdekeket mindvégig szívén hordozó, tevékeny férfiú életszövetke lobbant el!

A köztisztelőben állott helybeli polgár és kereskedő, debreczeni kereskedelmi és iparkamara elnöke, váltótörvényszéki kereskedelmi tanácsos, zenedelnök, több egylet választmányi tagja s az első magyar általános biztosítótársulat főigényőke

Farkas Ferencz nincs többé!

Négy hóig tartott súlyos betegség után végelgyengülés következtében, élete 55-dik évében f. hó 1-ső napján jobblétre szenderült át.

Mély bánat lép el keblünket midőn a gyászos hírt evőkök s csak az nyugti a vesztéséért vigaszt s enyhét a fájdalomra, hogy amidőn a boldogultnak létfontalát a kérelhetlen halál kettőmettsé s a testi szervet az ényészet romboló hatalmának adta át: a szellem fölött nem út diadalt. Szelleme él s fennmarad tetteiben s közjóra intézett buggó törekvéseiben, mely mindenha városunk szellemi művelődésére, emelkedésére vala irányulva.

Hála és kegyelettel kell e lapnak megemlékezni a nemes ügyért mindig lelkesült s emyedetlenül küzdött férfiúról, akinek buzgalma folytán nyert-nöksége alatt szülemlett meg a „Hortobágy” heti lap életlelétetésének eszméje, melyről, ha azt mondjuk, hogy Debreczen közérdekeinek képviseltetése céljából az elsőbb szükségök közé tartozott, nem vétünk az igazság ellen.

E hó 3-kán d. u. 4 órakor tartatott a boldogultnak végtestessége előbb a házánál, majd a ref. nagytemplomban, hol mindkét helyen roppant nagyszámú halotti gyülekezet jelent meg, a kegyelet adóját leróni s a fájdalom könyveivel áldozni az elhunyt emlékének. A nagytemplomban a zenede növendékei zengeth megható gyászéneket s nt. Révész Imre ur tartott gyönyörű gyászbeszédet az elhunyt fölött, kinek földi maradványai a czeplédutczai sírkertbe helyeztetek el. A megboldogult kimutatott, gyászoló rokonain, barátain s ismerősein kívül, vigasztalhatlan özvegye s öt gyermeke siratja.

Városunk, közügyeit szívén viselő egykét férfit, lapunk s általában a hazai irodalom s a nemzeti színművészet, egyik áldozatkész pártolóját veszté benne el.

Pihenjenek békével hamvai! Áldás emlékezetére!

A dohánytermelésről.

„Vess úgy, hogy jól arathass.”

(Vége.)

Visszatérvén tehát a küllioni termelésre, három évi figyelemmel kísérés után azt mondom, hogy a kereskedő világnak vagy nincs szüksége szivarra, vagy ha van, azt bizony nem hozzáillő alanti aron szereti megvenni.

Ha így van a dolog s az én fáradságotom nem fizetik meg, ugyan kérdem, miért termelnek én szivarleveleket? Ha a kereskedő világ képes összeállni, hogy a 20 engedélyezett kereskedő részére ugyazólván csak kétő fogja ez évben bevásárolni a dohányt: kérdem miért nem határozza el a termelő is, hogy mit áll majd előbe e taktikának? mert ne higyük ám, hogy nekik szivarlevél nem kell, dehogyan nem kell, s csak egy évben ne kapjon ő magyar szivar-takarót, hiszem, a jövő évben majd előre fog rugni a szivar-levél ár.

E visszalépés a dohánytermelésbe, hiány akarom, nem vet árnyéket a termelő szakértelmére: sőt épen szakértelmét árulja el mindaddig, míg terményének kellő árát meg nem fizetik, miért költsék semmi haszonra rája; majd ha a kívánt s megérdemelt árák lesznek felajánlva, őhigint akkor természet minőségére.

Mint jó kutatóból hallom, a küllioni kereskedők ez évben már nem egy reményre, de osztály szerint akarják a véltel megtenni. Hallom, hogy az 1-ső 2-dik szivarlevelekre szép árákat tettek ki: oly árákat minőről nem is álmodnak. Igen nagy fogás, sok jóhiszemű termelőt jégre fog ez vinni, ha ezt elhiszi: de ama tapasztalhatb, épen nem. Ez tudja azt, hogy azon igért szép árak ellangoznak, tapasztalja, hogy az általvételről szivarlevélet nem fognak találni: itt nagy, itt kis levél. — itt rugonyosság hiány: amott vastag erek (dikke Bippen) — itt a szim: amott kocsányosság; — ismét amott a jókocsányosság; — a levei vastagsága lesznek a kifogási okok, s mire átmisszálta jól kezelt dohányát — — — a 9, legfeljebb a 10 forintnál eddig majd fel.

Ily vásárlók irányában minék tehát a szorgalom, ipar, munka, időtöltés, költség? mire való a szivarlevelekre való törekvés? ha egyszer terményem felől elismerést zsebenre nem nyujtanak s csak ök halász-szák azt ki a magok részére!!!

Igenytelen nézetem szerint tehát mint termelő, semmi szin alatt osztályozásra a kereskedővel nem egyezném: hanem nézve meg zsinórban lévő szeze meg besimított dohányomat nézve meg sarjmat, — s midőn ezt mind jó szemmel áttekinék, alkudjék összeszer terményemre. A mázsákra semmi felületes ráadást (2-5 font) nem adnek, mert a kereskedő a magyar mázsa mellett ugy is, külföldre adva, legkevésbé 10 font nyert.

Tudom én azt, hogy a becsületese kereskedősök, de mondások helyen, nem várják károsodás szenevedt előre teltalkja után. Nem hiszem, nem mondom azon termelőket, kik az ország összes dohánytermelőre árnyéket vetettek: de csak oldalról válassza ha a vévő is emberes, s ne nézze a nagykereskedőháztól kiküldött megbízott vévő a maga mázsa perzentnél, mert ezáltal levon azon ha becsületesebből, míg a termelőtől is elidegeníti magától.

Házak dohánytermelése (értem annak minden tekintetben jóságát) marmar kezdek felkapni a küllioni fogásztási piacokon. A dohánytermelés szerintem azon egyik fő pénzforrás, melyből a gazdák közönség adóját, anyagi jólétét biztosan kiegyenlíthetik. Étesveztet eljártas tanusit — nézetem szerint — a küllioni kereskedéssel bír engedélyezett kereskedő-világ az általa gyakorlatba veti vévő s árúztási eljárásval. Nem az, hogy a termelővilágot magokhoz kecsességek: de ferde vételek által elidegenítik őket magoktól.

A dohánykereskedő-világ a múlt őszen felzaklatott minden termelőt a külföldre termelésre; igérték előleget, jó árt, helyes ártalvételt: a termelő-világ nagy része hajlandó volt — asszaly, jég, marhadog

stb. csapások miatt azon urakkal fogozni mert — valjukk meg az igazat — pénzre volt szükségünk.

Más részről a cs kormány sem mulasztja el — miután tapasztalta, hogy az évenkénti dohány-árverés nem vált jövedelmet nyujt arany s ezüstben — a termelő-világot a maga részére megnyerni. Azért úgy már a kereskedők részéről a cs. kormány részéről is törtettek 3 évre szerződéses idő előtti elölegezések.

Most mindkét vásárló arányában a termelő-világ egyformán áll (előlegezés az expori, előlegezés a regie részéről) a július havában beállított országos esztések sok s nagyvelvű dohányt igények: az éres és szárazra, hogy mind időjárás lesz, a jövővel ittkai s ugy a magas cs. kormány, mint a kereskedő-világ megálljukk mint váltja be, mi árba veszi által a termelő dohányját egyre-másra, s ezek megtörténte után, ha a termelő gazda szímet vet kindas s bevétele felét: komany lesz meggyőződési — ha meg most nem is volna — hogy jövőre minőségére vagy mennyiségére természetesen a dohányt.

F. a. F.

Gyerünk a muzeumba!

(Folyt. köv.)

(L. a Hortob. 31. sz.)

Itt következnek Magyarországnak legszebb madarai, a magyar kolibriak. Ez a szől és kék szinben ragyogó hosszú csőrű kis madár a jégér, mely elég halgatagol van így mezevre. Ez ugyanis a tiszta folyóvizekhol veszi táplálékát, ott leskelődik a partok bokrain, vagy néha talán egyes víziből kiálló karokon vagy köveken, míg egy kis halacska közelében mutatkozik, melyre rendszeren nyílsebességű csap le s azt rendszeren a víz alól hozza fel. Ha tehát a víz befagy, ez ilyenkor, talán azért, mert annak idejében, míg jó tésti erőben volt, nem gondoskodván az elköltözésről, most már arra az óhég miatt is képtelen, rendszeren eldöglik. (Lucus a non lucendo). Fészékének a partokban, még pedig igen gyakran fatövek hejlé és hetekig tartó nagy kitarással és fáradsággal 5-7 lábnyi mélységű lyukat s ennek végébe váj egy sütökemence-alaku üreget, melyben fészékét rendszeren csupa hal-szállakból és csontokból készíti. Ez ugyanis, épen úgy mint azon ragadozómadarak, melyek zsákmányaitól tollastól és csontostól szokták megenni, a gyermekorban visszamaradt emészthetlen szálakot, csontokat, bogárszárnyakat és lábait, csak semolykóva gyölyöltve kiveti a száján s ezt használja fel fészéknek, mihez járulnak azután még a fiai által kivettettek is. A másik ragyogó színi szép madár a gyurgyalag (földi rigó), szinte lyukat ás magának, de lefelé nem, mint az ürge. Itt nálunk a nagyváró és az apraják között több ilyen lyukat lehet találni. Ennek minden esztendőben egy-egy új padnalyát csinál s minden évben más fészék készit. Ennek épen úgy mint a jégnek, a két szélső lábujja egészen az első tzig össze van növe, minek az ásisban igen nagy hasznát vesz. Sajátságos beme az is, hogy rövid lábának egészen rölép az ugynevezett lábzsárára is, ugyhogy művészközbem nem csupán lábujján, hanem egész lábzsára, a földre lapulnak: de ez egyébbt nem szokott járni, csak a lyukba s ott is hátrafelé megy, ha meg kellene fordulni, tehát ezért neki nagy hasznára van az e lelapulva való járás. Méhkelek és darázsokkal él s azokat egészen szokta elhívni s a csudálatos, hogy még sem esik rá példa, hogy méh- vagy darázspest miatt torka beadagda s meg döglök, holott ha más madár megeszti a méhet, például mikor az apró ruczkát a méhköpű előt földön mászkáló méhkeket felállják, rögtön megdöglök. Azt sem lehet pedig gondolni, hogy talán elővigyázatból előbb megöli a méhet s a döglött méh zsúrása ellen így biztosítva lenne: mert tudjuk, hogy a méhnek, ha testéből csak a kis fulánkoc végét vágjuk ki is, meg azután

is sok ideig így izgékony ez a része, hogy legkisebb érintésre is öltögeti fulánkját és képes zsúrást ejteni. Kell tehát a gyurgyalag torkában és gyomrában s általában vérben valamely mérgeelleni szernek lenni. Azt mondják, leghatásosabb elenszere a méh-méregnek a fulsár s utána jó mindjárt a méz. Ha a méhszúrás fulsárral bekentjük, a fájdalom csakhamar megszűnik; ha mézrel kenjük be, ugy is nagyot enyhül, már pedig, hogy a gyurgyalagoknak testében és vérben sok méz-elem van, nemcsak abból gyanítható, hogy a mézhordó méhkeket és darázsokat fogdoszák el és eszik meg, hanem abból is szembetűnő, hogy még a döglött madár is csakhamar mézszagot terjeszt el a szobában. Le Vailant híres utazó természetvizsgálóról azt állítják, hogy ha sötétben lépett is be a szobájába, azonnal észrevette, ha valamely emberre az ő távollétében gyurgyalagot lőtt és tett be szobájába. Hát ennél a szal a kótá nál (a nép nyelvén szaricsóka) szebbe akármelyik papagály? A bankák pedig nemcsak szép, hanem mulatságos madár is. — Nemcsak abban gyönyörködik a gyermek szerlelett, hogy tergette a banka szét, legyőző módra pompás bóbittját, hanem evése módja is különös mulatságot okoz. A bankának ugyan is hosszú hajlott csőre van, de nyelve olykurta, hogy az eledelt, mely nála leginkább a rovarok bábjaiból áll, nem tudja lenyelni, midőn őrár hegyével megfogja, hanem kénytelen azt mindig felkölökébe s ugy kapni meg, hogy az egészen beessék a szájába, mi néha az első felhajlításkor nem sikerül, mikor a felhajlást ismételnie kell. Az evésnek az a módja, mely rajta kívül alkalmasint egyedül csak a keletindiai kazuármál fordul elő, igen mulatságos. — Egy szinte nevetséges fogásat meg kell még említenem a bankának. Mikor ugyanis a rovarbábok áskálásában amnyira elmerül, hogy a közelében repkedő ragadozó már későn veszi észre, a világot sem igyekszik röptülessel menekülni, hanem lelapul a földre, farkát és szárnyait ugy elteríti, hogy a szárny-hegyek elől csaknem egymást érintik, nyakát pedig egyenesen feltartja, hogy a ragadozó figyelemmel kísérhesse. Ekkor épen olyan, mintha egy darab tarka rongy volna leterítve. De még mulatságosabb az, mikor egy felette sebesen átrepülő galambot vagy más madarat hirtelenében ragadozóknak véve, ezen fogásból folyamodik, de mielőtt tévedést észreveszi, rögtön egész gonddal nélkül feltartja a bábkatást, mintha semmi sem történt volna. A bankával rokonasban áll a híres paradicsom madár, melynek itt is csak a bóbét lehet látni emy muzeumban: de kitönve ritka is, mert a Pápus és Molukki szigeteken lakosai egyzeretlen lezuhant a paradicsom-madár bóbét, még a lábát is előkötve s a nyakába egy kis fát dugnak, hogy az így kiszárított madarat mint bóktrátt kalap mellé helyezzen dugni. Ezért keletkezett az a különös mese, hogy a paradicsom madárnak minden lábán, hanem szüntelen csak repkednie keressélem. Van bizony nekünk egy madarunk, az a szerleletli hosszú szárnyu fekete kis fecskealakú madár, a kőfali felleng, amely igazán soha sem száll a földre, hanem örökösön repkedve keresi élelmet, a legyeket, lepkeket s sokas rovarokat s még a fészékbe való tárgyakat is csak a szétlőt szokta elkapkodni, vagy a galayk hegyeiről szedi le. Fészékét rendszeren régi tornyok és más épületfalak vagy sziklák lyukaiba szokta rakni, igen gyakran nagy társaságban: emlékezem rá például, hogy Konstantinápolykál Péra nevű külvárosában egy nagy ókerék torony oldalában egymást érték a felleng fészékek s minden perczben ezerével lehetett ezen fecskeforma madarat a torony körül látni. Sajátságos ezen madárnál a láb alkötása; ugyanis mind a négy lábujj előre áll s ezért tud a falon és szikla oldalán épen oly egyenesen mászkálni, mint a hangyák a fák oldalán. — Az általában eső polczon vannak a tyukfajta madarak a leginkább fenyőfá-jövéskeket és s emiatt fenyőfa iz és szagu, húsáért kedves siket fajt (faj-tuk), vadpáva, auerhahn), melynek a himje jóval nagyobb mint a tojója s

Terménytár.

Debreczen. Aug. 6. (Heti üzleti-szemle.) A piaci szállít...

Debreczen. Aug. 7. — Tízta buza 2 ft 60 kr. ketsze...

Békés. Jul. 30. — Tízta buza 2 ft 90 kr. ketsze...

Erményfalva. Aug. 4. — 4-szét tartott heti vásárban a ter...

Gyula. Jul. 29. — Buzza 3 ft 1 kr. ketszeres 2 ft 40...

Nagyvárad. Aug. 2. — T. buza 2 ft — kr. ketsze...

Nyiregyháza. Jul. 30. — A mai napot tartott heti vásá...

H. Nánás. Jul. 29. — T. buza 2 ft 40 kr. ketszeres 1 ft...

Kisvárd. Jul. 29. — T. buza 3 ft — kr. ketszeres — ft...

Tasnád. Jul. 29. — T. buza 2 ft 50 kr. ketszeres 2 ft...

Tokaj. Aug. 5. — T. buza 6 ft. — kr. ketszeres 4 ft. 80...

Bécsi börze árfolyama.

Table with columns for Augustus, 1., 2., 3., 4., 5. and rows for various commodities like Metalliques, nemzeti koleson, etc.

ezért s általában, mint más városnak levelei és hasonló színi...

X. Azt sem kell említeni; hogy az ő akarata ellenére még a...

XI. Husznak és előmenetelnek akárvan munkái, nékik azt is...

(Folyt. köv.)

MENETBEND

a tiszavidéki pályán. 1864-ik év Május 1-től kezdve, érvényes...

I. Kassa és Nagyvárad felé.

Table with columns for stations (Bécs, Pest, Czegled, Szolnok, Pásp.-Ladány, Debreczen, Tokaj, Miskolcz, Forró-Enes, Kassa) and times.

II. Arad felé.

Table with columns for stations (Bécs, Pest, Czegled, Szolnok, Mező-Túr, Csaba, Arad) and times.

III. Kassa és Nagyváradról Pest és Bécs felé.

Table with columns for stations (Kassa, Forró-Enes, Miskolcz, Tokaj, Debreczen, Pásp.-Ladány, Szolnok, Czegled, Pest, Bécs) and times.

IV. Aradról Pest és Bécs felé.

Table with columns for stations (Arad, Csaba, Mező-Túr, Szolnok, Czegled, Pest, Bécs) and times.

A közlőszövegről indúlás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett...

A vasúthoz csatlakozó postakocsik indulásai.

Table listing train routes and departure times for various stations like Szécsény, Nyiregyháza, Nagyvárad, Tokaj, Kassa, Kászár, Kászár-Prémegre, Kászár-Sáigath, Kászár-Munkácsra.

Színház.

(St. J.) Jul. 30. Lendvay és Lendvayné Fánecy Ilka assz....

Aug. 1. Lendvay jutalomjátékul Lendvayné Fánecy Ilka assz....

Aug. 1. Lendvay jutalomjátékul Lendvayné Fánecy Ilka assz....

Vidék.

A Szatmármegyei gazdasági egyesület felhívást intézett a helyi...

Miskolcra Borsodmegye főispáni helyettese a napokban...

Székhely hídon a napokban egy gyújtogató gyújtásos...

Mihályfalváról írja levelünk: E hó 27-én iszonyu szélvész...

VIII. Akármiféle község, mezőváros, városok, falvak, helysége...

IX. Neology jövőben is mint eddig bizonytalan pécsetel haszná...

X. Husznak és előmenetelnek akárvan munkái, nékik azt is...

XI. Husznak és előmenetelnek akárvan munkái, nékik azt is...

XII. Husznak és előmenetelnek akárvan munkái, nékik azt is...

XIII. Husznak és előmenetelnek akárvan munkái, nékik azt is...

XIV. Husznak és előmenetelnek akárvan munkái, nékik azt is...

